

AS «Latvijas valsts meži»
Darba aizsardzības prasības
mežistrādes darbos

Normatīvie akti

- Darba aizsardzības likums 20.06.2001
- Darba aizsardzības prasības mežsaimniecībā MK 310
- Darba aizsardzības prasības lietojot individuālos aizsardzības līdzekļus MK 372
- Noteikumi par kārtību, kādā nodrošina apmācību pirmās palīdzības sniegšanā, un pirmās palīdzības aptieciņas medicīnisko materiālu minimumu MK 713
- Citi saistošie normatīvie akti (Likumi, MK noteikumi, standarti)

Nelaiimes gadījums - rīcība

Nekavējoties nodrošina cietušajam pirmo palīdzību un medicīnisko palīdzību (nogādā cietušo ārstniecības iestādē vai izsauc neatliekamo medicīnisko palīdzību).

Svarīgi!

Zināt un prast nosaukt atrašanās vietu.

Nelaiemes gadījuma izmeklēšana

Atkarībā no NG specifikas saistīto izmeklēšanu un NG akta sastādīšanu veic darba devējs, darba aizsardzības speciālists vai Valsts darba inspekcija.

Ministru kabineta noteikumi Nr.950
Rīgā 2009.gada 25.augustā (prot. Nr.54 14.§)

Nelaiemes gadījumu darbā izmeklēšanas un uzskaites kārtība

Informēt LVM par NG apstākļiem!

- akta kopija,
- rakstiska informācija

**AS «Latvijas valsts meži»
kontrolētās darba aizsardzības
prasības**

Legālā nodarbināšana

- Nodarbinātajam jābūt mežsaimniecībā nodarbinātā apliecībai
- Nodarbinātais apliecību nēsā līdzī vai glabā darba vietā (viegli pieejamā vietā)

Neattiecas uz kokmateriālu pārvadājumos nodarbinātajiem kokvedēju vadītājiem

Individuālās aizsardzības līdzekļi

Persona lieto individuālos aizsardzības līdzekļus atbilstoši veicamajam darbam

ievēro:

- Noteikumu
- standartu
- u.c. prasības

Aizsargķivere

- Mežistrādes darbības zonā obligāti jālieto aizsargķivere (EN 397)
- darbam ar motorzāģi un krūmgriezi jālieto papildus ausiņas un sejas aizsargs

Kam pievērš uzmanību:

- Tehniskais stāvoklis - ķivere ir nederīga ja tajā parādās plaisas vai citi mehāniskie bojājumi
- Derīguma termiņš (5 gadi kopš ražošanas brīža)

Aizsargapavi

Kam pievērst uzmanību:

- Uz apaviem, ar speciālu aizsargkārtu darbam ar motorzāģiem, jābūt redzamai piktogrammai

Aizsargapģērbs

Bikses ar speciālu oderējumu pretiezāģēšanai:

- aizsargbikses
- aizsarguzlikas

EN 381-5

Class 1, type A

Aizsargapģērbs

Aizsargbiksēm ar speciālu oderējumu pretiezāģēšanai, jābūt redzamai piktogrammai.

- Class 1 = 20m/s
- Class 2 = 24m/s
- Class 3 = 28m/s

- Type A - konstruktīvais izpildījums

EN 381-5

Class 1, type A

Signēlveste / signālapģērbs

Atrodoties aktīvā mežistrādes vietā jebkurai personai jālieto atstarojoša veste/jaka atbilstoši prasībām.

EN 471

LATVIJAS VALSTS MEŽI

Citas personas

Visas personas, kuras cirsmas izstrādes laikā atrodas cirsmā, lieto aizsargķiveres un signālapģērbu.

Mežistrāde – drošības tehnika

koku gāšana + pievešana

Tehnoloģiskā karte

- **Pirms** mežizstrādes darbu uzsākšanas darba devējs vai pašnodarbinātais **aizpilda** cirsmas izstrādes tehnoloģisko karti
- **Pirms** mežizstrādes darbu sākšanas **iepazīstina** personas, kas veic mežizstrādes darbus cismā
- Cirsmas izstrādes tehnoloģisko karti **paraksta katra persona**, kas veic mežizstrādes darbus cismā

Darbu dalīšana

Ja vienā darba vietā strādā vairākas personas, kas veic mežizstrādes darbus, darbu vadītājs sadala pienākumus, kā arī organizē personu savstarpējo sadarbību atbilstoši cirsmas izstrādes tehnoloģiskajai kartei.

Drošības zīmes / Bīstamās zonas

Zonas, kurās var tikt apdraudēta nodarbināto un citu personu drošība un veselība, apzīmē ar atbilstošām drošības zīmēm.

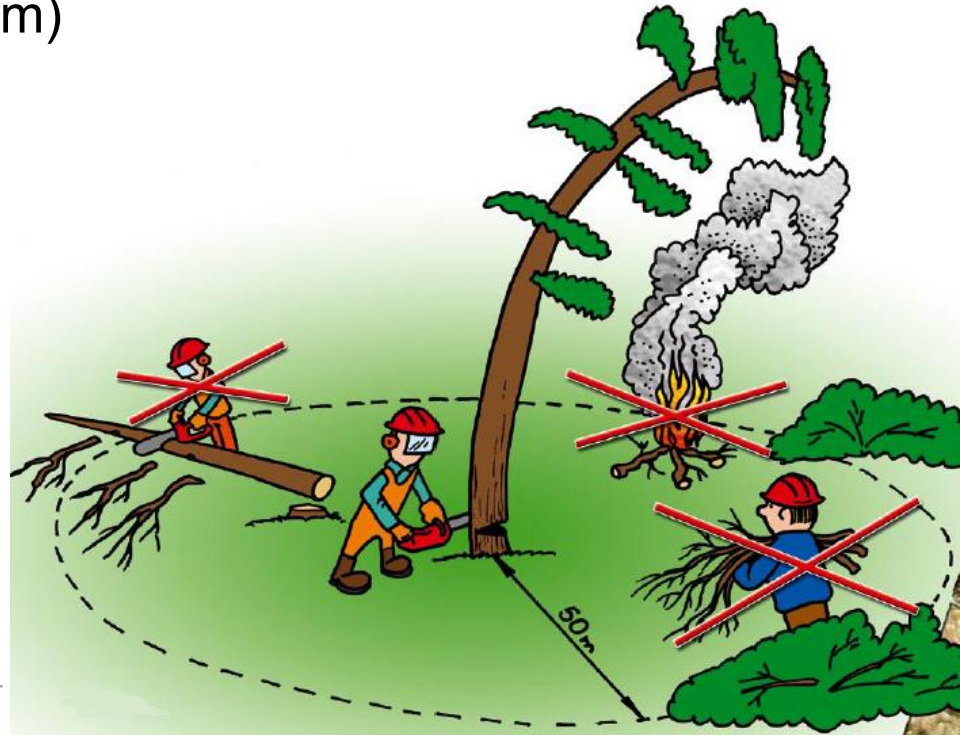
Zīmes izvieto arī cirsmas ārpusē uz meža ceļiem un gājēju celiņiem, kuri šķērso cirsmu vai piekļaujas tai.

Bīstamās zonas

Bīstamās zonas:

- atzaro nozāgētu koku 5m
- zāgējot koku divi koku garumi (~ 50m)
- attālums starp blakus strādājošiem, kuri zāgē augošus kokus – trīs koku garumi (~75m)

Bīstamie koki

Jebkurš gāzts, laužts, iekāries vai trupējis koks, kura nozāgēšana rada palielinātu bīstamību:

- krautuve
- transports, degviela
- atpūtas vieta

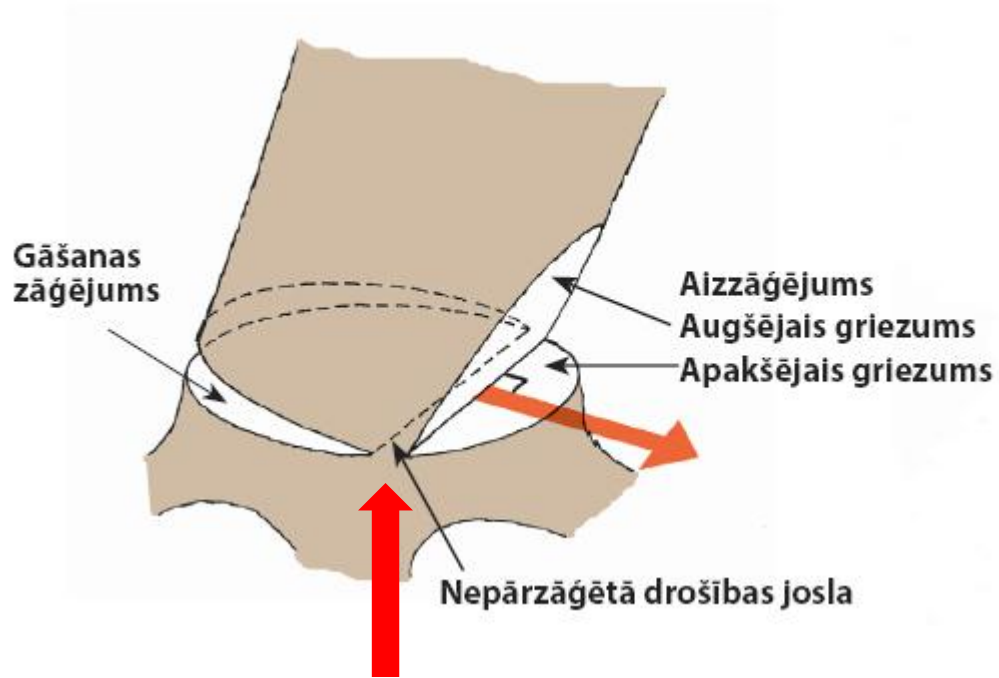
Ja nevar novākt iekārušos koku

Koku gāšanas darba vietā aizliegts atstāt aizzāgētus vai nepilnīgi nozāgētus kokus!

Ja tas nav iespējams,
bīstamo zonu norobežo ar
marķēšanas lentēm vai
atbilstošām drošības zīmēm.

Koka nozāgēšana

Jābūt nepārzāgētām drošības joslām!!!

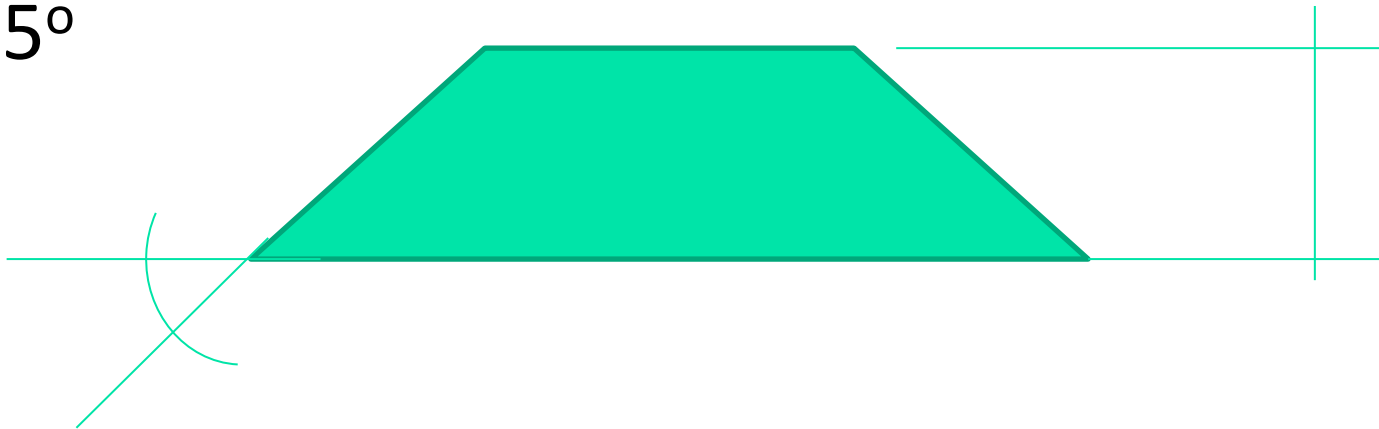
Izmanto palīgierīces

Krautuves

Kokmateriālus krauj krautuvēs (kokmateriālu pagaidu novietošanas vietās), kas norādītas cirsmas izstrādes tehnoloģiskajā kartē.

35°

Nepareizi nokrauts

Bīstami!

Vienāda garuma atsevišķi kokmateriālu gali nav izvirzīti no grēdas vairāk par 0,5 metriem uz autoceļa pusi.

Iekraušana

Nav pieļaujams pārsniegt meža mašīnu kravnesības normas un izvietot kokmateriālus virs kravas nodalījuma statņiem.

Darbs vienatnē

Darbā, kas saistīts ar koku gāšanu, ...nodarbina **vismaz divus cilvēkus**, un viņi atrodas savstarpējas redzamības vai dzirdamības robežās.

!!! Šī prasība **neattiecas uz meža mašīnu operatoriem**, ja viņi ir nodrošināti ar radiostacijām vai mobilajiem tālruņiem.

Motorzāģis, krūmgriezis

Darba aprīkojums ir aprīkots ar drošības ierīcēm un tas **tiek izmantots atbilstoši ražotāja instrukcijām.**

Mežizstrādes tehnika

Darba aprīkojuma atbilstība:

- atļauts lietot darba aprīkojumu, kas atbilst normatīvajiem aktiem par darba aprīkojuma lietošanu. Aprīkojumu lieto, ievērojot ražotāja lietošanas instrukciju (t.sk. uztur norādījumu par minimālajam bīstamās zonas rādiusu)

LATVIJAS VALSTS MEŽI

Cita tehnika

Mežsaimniecības darbos aizliegts izmantot tehniku (piemēram, lauksaimniecības traktoru, ekskavatoru), ja tā nav speciāli aprīkota darbam mežā (izņemot ciršanas atlieku vākšanu pēc cirsmas noslēgšanas)

Pirmā palīdzība

Pirmās palīdzības aptieciņas saturs un medicīnisko materiālu minimums MK noteikumi Nr.713

- Ja darba vietā ir līdz 100 nodarbinātajiem, nodrošina vismaz vienu pirmās palīdzības aptieciņu
- Prasmes rīkoties atbilstoši situācijai

Ugunsdzēsamais aparāts

- **Tehniskās pārbaudes datums** ir atzīmēts uzlīmē uz ugunsdzēsības aparāta
- **Korpuss:** nedrīkst būt deformētas vietas, iespaidumi, korozija, bojāts manometrs, nedrīkst iztrūkt gumijas šļūtene un drošības gredzens palaišanas mehānismā
- **Manometra rādītājam** jābūt skalas zaļajā zonā un drošības gredzenam noplombētam!

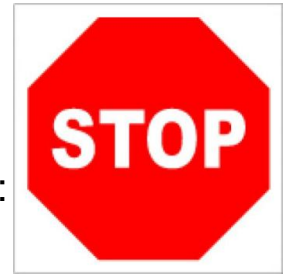

Sakari

- Nodarbinātajam ir **jābūt pieejamiem sakariem darba vietā.**
Lai ārkārtas situācijā būtu iespēja sazināties un gūt palīdzību.
- Jāzin kur atrodas!!!

Darbu apturēšana

- Darbus veic persona, kurai **nav kvalifikācija** attiecīgo darbu veikšanai;
- Veicot koku gāšanas un atzarošanas darbus ar motorzāģi, persona nelieto:
  - **aizsargapavus ar speciālu aizsargkārtu** darbam ar motorzāģi;
  - **aizsargbikses vai uzlikas** ar speciālu oderējumu;
  - **aizsargķivere.**
- Darbos, kas saistīti ar koku gāšanu ar motorzāģi, **nav nodarbinātas vismaz divas personas**, kas atrodas savstarpējas redzamības vai dzirdamības robežās;
- Netiek ievēroti **bīstamās zonas** minimālie attālumi - pieļauta personu atrašanos bīstamajā zonā (izņemot koku gāzēja palīgs);
- Veicot koku gāšanas darbus bīstamās zonas nav apzīmētas ar **drošības zīmēm**;
- Tiek pārkāpti **iekārušos koku noņemšanas** nosacījumi;
- Koku gāšanas darbi aizsargjoslās (gar elektriskajiem tīkliem, gaisvadu un piekārtu kabeļu elektronisko sakaru tīkla līnijām, dzelzceļa līnijām, naftas un gāzes vadiem, autoceļiem un ceļu zemes nodalījuma joslā) tiek veikti **bez saskaņošanas ar šo objektu valdītājiem**;
- Darbi tiek veikti ar motorzāģi, kuram nedarbojas **ķēdes bremze**;
- Darbi tiek veikti ar krūmgriezi, kuram nav **griezējinstrumenta aizsargs**;
- Mežizstrādes tehnikai vērojama būtiska eļļas vai degvielas **noplūde**;
- Mežizstrādes darbos tiek izmantota traktortehnika, kas nav speciāli aprīkota darbiem mežā;
- Mežizstrādes darbi tiek veikti **bez cirsmas izstrādes tehnoloģiskās kartes.**

Lēmumu par darbu atsākšanu pieņem LVM atbildīgā persona par objektu pēc pārkāpumu novēršanas.

